

11

De cipers ondernamen buiten de gevangenis niets meer nadat de tegenaanval op de begane grond met een lading plastic explosieven was afgeslagen omdat een kameraad op een gegeven moment boven bij een groot raam een prachtige oranje bol liet zien wat twee kilo explosieven zal zijn geweest en die oranje bol dat was genoeg om de hele gevangenis op te blazen en dus begrepen ze dat deze eerste knal slechts een waarschuwing geweest was dat er veel ergere dingen konden gebeuren als ze doorgingen en toen werd ook af en toe één van de gevangenen cipers naar de grote ramen in de gang gebracht met een mes op de keel om te laten zien dat ze in leven waren en om aan die daar beneden te zeggen dat ze niet moesten proberen om in te grijpen

de gevangenen cipers werden in kleine groepen verdeeld en om het half uur naar andere cellen gebracht er was een nauwkeurig rooster voor deze verhuizingen om het half uur opgesteld zodat men buiten nooit weten kon in welke cel de cipers zich bevonden en een bevrijdingspoging dus onmogelijk was de mensen die de onderhandelingen voerden hielden ons van minuut tot minuut van de gang van zaken op de hoogte ze zeiden dat aan de andere kant van de telefoonlijn behalve de gevangenisdirecteur en de commandanten van de bewakers ook politieke vertegenwoordigers van het ministerie van justitie en de overheid bij de onderhandelingen betrokken waren en dat de ernst van de situatie ze leek te verlammen ze probeerden tijd te winnen maar leken ook bereid om te onderhandelen

toen het donker begon te worden werden wachtposten ingedeeld om in de gaten te houden wat er buiten plaatsvond om

vanuit de met de stalen celdeuren geblindeerde ramen een oog te houden op wat zich rondom de bajes afspeelde vooral de cipiers die patrouilleerden over de buitenmuur die maar twintig tot dertig meter of nog minder van het gevangenisgebouw verwijderd was de hele gevangenis werd door de gele lampen van de schijnwerpers verlicht en vanaf de tweede verdieping waar wij waren kon je aan de andere kant van de muur een groot aantal auto's zien vrachtwagens pantserwagens politiebussen met blauwe zwaailichten op het dak politiebussen met ingeschakelde koplampen die rond de gevangenis reden en in het donker af en toe onduidelijke bewegingen groepen mensen in uniform die zich in het duister van hier naar daar verplaatsten rondom de door de schijnwerpers verlichtte gevangenis

niemand sliep die nacht omdat er een grote spanning hing vanwege alles wat er was gebeurd ik herinner me het komen en gaan van mensen in de cellen op de gangen iedereen was in beweging een onbeschrijflijke chaos van radio's en televisies constant op volle geluidssterkte er waren zeer verhitte discussies niet iedereen was het er mee eens er waren ook kameraden die vonden dat deze opstand een ramp was voor de gevangenenbeweging maar er bleef voor hen niets anders over dan de situatie te accepteren omdat ze net als iedereen er tot de nek midden in zaten ze konden niets anders dan er bij blijven en meedoen ook al was het met duidelijke tegenzin terwijl de anderen geloofden dat het ging om een grote overwinning

het bleek dat bij het overmeesteren van de cipiers er een gewonde was gevallen de wachtmeester de enige hogere gevangenisbeambte die zich in de twee vleugels had opgehouden een wachtmeester en die was door een steek met een priem gewond geraakt en deze gewonde wachtmeester baarde ons grote zorgen hij was min of meer de dissonant in deze hele geschiedenis de enige dissonant het was voor iedereen zo klaar als een klontje dat een dode in deze omstandigheden de situatie volledig zou veranderen het verhaal was dat deze wacht-

meester geprobeerd had te reageren toen de kameraden de cipers overmeesterden en dat een van de kameraden die bij de overmeestering betrokken was hem met de priem in de zij gestoken had met een van de gebruikelijke priemen van de metalen pan-dragers van de campingbranders

deze wachtmeester deed natuurlijk alsof het veel slechter met hem ging dan in werkelijkheid daarom hadden de kameraden die de opstand aanvoerden al herhaaldelijk over de vrijlating van deze gewonde gijzelaar onderhandeld hem drie tot vier keer naar het hek gebracht die aan het niemandsland grensde dat in wezen bestond uit de rotonde om hem te laten gaan we maken het hek open en laten hem naar jullie gaan zeiden ze maar niemand had begrepen dat ze hem helemaal niet wilden ze zeiden nee nee houdt hem jullie willen alleen maar de begane grond inpikken jullie willen het hek openen om ook nog de begane grond te veroveren dat was de reden die ze gaven en niemand had in de gaten dat dit een teken was van wat er zou gebeuren

anderen stelden zelfs voor om de tralies van een raam door te zagen en de wachtmeester aan een gordel te laten zakken want niemand wilde hem hier hebben niemand wilde het risico lopen dat hij hier binnen zou overlijden want dat zou alles hebben veranderd want alles was tot nu toe toch gladjes verlopen niemand was bijvoorbeeld op het idee gekomen om de bajes te slopen niets was aangeraakt of kapot gemaakt terwijl bij een opstand kort hiervoor in een andere extra beveiligde gevangenis de hele bajes verwoest was alles was daar gesloopt ze hadden de elektrische installatie gesloopt de waterleidingen kapot gemaakt de muren neergehaald en de hele bajes volkomen onbruikbaar gemaakt

op een gegeven moment ging ik terug naar mijn cel waar niemand was er lag een stapel truien t-shirts en broeken op het bed de kast was verdwenen ik gooide alles op de grond en liet mezelf op het bed vallen de tv stond aan maar er was niks meer te zien alleen maar dwarrelende puntjes in de cel naast

me speelde iemand viool steeds hetzelfde deuntje ik dacht aan China en dat ik haar morgen zeker niet zou zien met deze puinhoop morgen moet ik haar schrijven zo snel mogelijk en moet ik haar mijn cel-genoot keek naar binnen wat doe je hier wat is er dan voel je je niet goed heb je het nieuws al gehoord er is nieuws over de onderhandelingen en misschien hebben we gewonnen deze keer winnen we misschien

maar kijk zei ik tegen hem en ik weet niet waarom maar ik sloeg een geërgerde toon aan weet je ik kan gewoon niet meer ik kan echt niet meer het is toch steeds hetzelfde liedje dezelfde geschiedenis van winnen en verliezen en ik heb het gevoel alsof juist dat steeds ons grote ongeluk is geweest dat we steeds dachten dat het enige wat telde winnen of verliezen was terwijl alles wat we hebben gedaan echt nooit iets met winnen of verliezen te maken had want als het alleen maar om winnen of verliezen zou gaan dan is het duidelijk dat we hier al lang alles verloren hebben het feit is dat ik geloof en vele anderen geloven hetzelfde als ik dat we diep van binnen nooit aan winnen hebben gedacht of wilden winnen en ook nooit het idee hadden gehad dat er iets te winnen viel en weet je wat als ik er goed over nadenk dan lijkt het woord winnen me precies hetzelfde als sterven

de gewonde wachtmeester bleef gedurende de hele opstand hier omdat ze hem niet wilden ze wilden niet dat we hem overdroegen de arme stakker ze wilden absoluut niet dat we hem overdroegen we deden alles om van hem af te komen maar ze wilden hem absoluut niet hebben hij bleef de hele nacht hier lag op de grond en deed alsof het slechter met hem ging dan in werkelijkheid hij jammerde en klaagde de nacht ging voorbij en we wisten niet wat we moesten doen en 's morgens begon de vermoeidheid toe te slaan en de angst dat er op langere termijn problemen konden ontstaan naarmate de tijd verstreek hoorde je in steeds meer stemmen de vermoeidheid toenemen mensen waren erg gespannen en iedereen zei dat er zo snel mogelijk een oplossing voor het probleem moest worden gevonden

het is genoeg geweest laten we aan dit gebeuren een einde maken zo lang we nog deze positieve verhouding hebben zo lang we dit alles nog ten goede kunnen beëindigen want de bajes staat nog overeind alles is er nog we hebben hem niet gesloopt de cipiers is geen haar gekrenkt er is niets onherroepelijks gebeurd er is weliswaar iets heel ergs gebeurd maar er zijn geen doden gevallen er is een gewonde met een steekwond en die moeten we aan ze overdragen voordat hij sterft dat was wat de mensen zeiden dat was de spanning die heerste tegen de avond verspreidde het laatste nieuws over de onderhandelingen zich een van de kameraden die de onderhandelingen leidde kwam van de wachtpost en verkondigde dat alles goed ging de demobilisering van de opstand was in gang gezet en binnenkort begonnen de voorbereidingen voor de vrijlating van de gevangenen kortom we hadden gewonnen

na dit nieuws was er een moment van opluchting was er een moment van ontspanning was er een moment van vermoeidheid maar ook van ontspanning iedereen vroeg zich af wat ze nu gingen doen misschien slaan ze ons in elkaar misschien ook niet er werden vergelijkingen gemaakt met hoe andere opstanden waren geëindigd en sommigen waren begonnen hun rugzakken in te pakken omdat ze dachten dat er meteen overplaatsingen zouden zijn en ondertussen was ook de surveillance op wat er buiten gaande was verslapt niemand bekommerde zich meer om de wacht te houden bij de grote ramen de kameraden stelden de cipiers gerust dat het allemaal voorbij was en dat ze spoedig vrijgelaten zouden worden er hing een ontspannen en vermoeide sfeer en toen om vijf uur 's middags deze stemming de overhand had hoorden we een oorverdovend lawaai